

--->

NA KOLE PŘES AFRIKU

Host

JÁ—

CHRIS

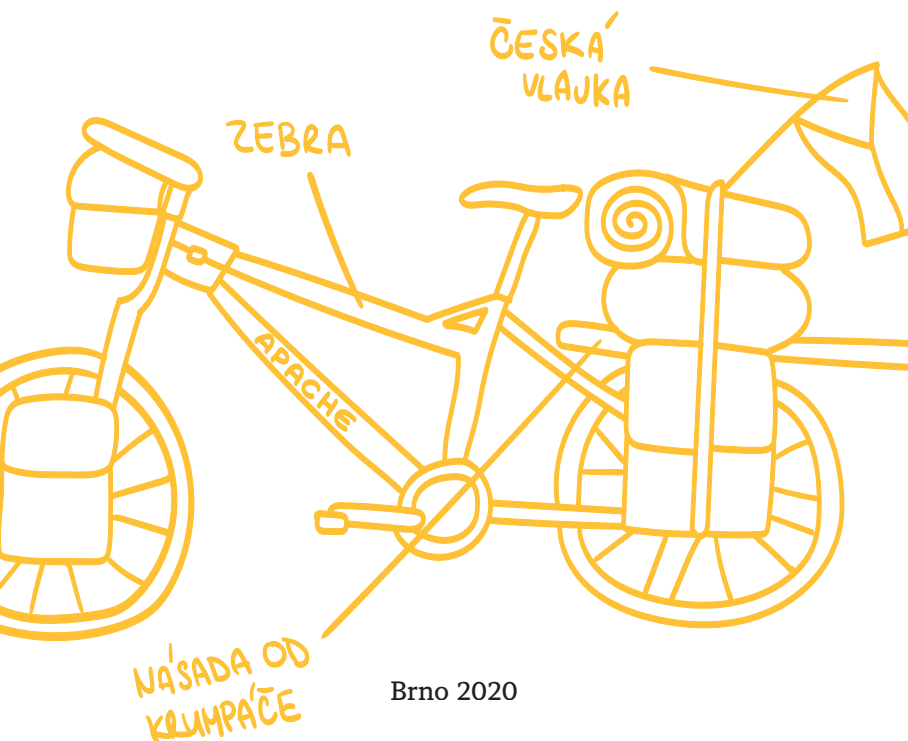
TADEÁŠ ŠÍMA

STAN—

Z Prachatic až do Kapského Města

**NA KOLE
PŘES AFRIKU**

TADEÁŠ ŠÍMA

Brno 2020

NA KOLE PŘES AFRIKU

Z Prachatic až do Kapského Města

Text and illustrations © Tadeáš Šíma, 2020

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2020

(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-0325-4 (PDF)

ISBN 978-80-275-0326-1 (ePub)

ISBN 978-80-275-0327-8 (MobiPocket)

Mým dědům

ONE MAN WITH GLASSES
CYCLING AROUND THE DESERT
NO TIME FOR JOKING
AND NOWHERE IS DESERT

DRUHÝ ZAČÁTEK

Na úplně obyčejném barcelonském letišti jednoho všedního listopadového odpoledne přistávají letadla podle letového plánu. Vybaluju kolo z krabice a skládám ho do pojízdného stavu. Osazuju ho brašnami a vyhlížím Olka, který tady měl čekat a na jednu noc mi ve městě poskytnout útočiště. Čekám hodinu, dvě. Telefon mi nebere a začíná se stmívat. Na téhle cestě je to moje první jízda s naloženým kolem, a tak hostitele v mysli častuju všemožnými nadávkami. Stan stavím za tmy na palouku vedle frekventované silnice, odkud je výhled na letiště. Uvnitř stanu mají věci striktní řád. Na jednu stranu skládám brašny z kola a na druhou uléhám na karimatku, na které své tělo budu podle plánu ukládat k odpočinku ještě několik desítek dalších nocí. K večeři pojídám buchty. Ty dvě kila buchety pro Olka za ubytování, kterými jsem přesáhl limit povolené hmotnosti zavazadla a musel jsem zmalované blondýně za přepážkou na pražském letišti vysolit tisícovku. Fakt díky, maminko! Usínám za ohlušujícího zvuku podvozků dopadajících na dlouhé přistávací plochy, který se

mísí s hukotem motorů právě vzlétajících letadel. V porovnání s decibely těchto létajících kolosů se zdá rušná silnice opodál jako nácvik baletu oproti zkoušce heavymetalové kapely v garáži.

Nikdy už se nedozvím, proč mě Olek nevyzvedl. Aspoň mi buchty zbydou i na snídani.

V hlavě se mi honí myšlenky. Já jsem to vážně udělal! A udělal jsem správně? Nechal jsem všechno za sebou. Dobrou práci, nejlepší přátele, rodinu. Vzpomínám na ráno, kdy jsem se loučil s našima. Bez slz se to neobešlo. Myslím i na kluky na letišti, že jsem se za nimi nemohl ani otočit a zamávat jim, jaký jsem měl knedlík v hrdle. Jestli jsem udělal dobře? To se přece nikdy nedozvím, dokud to nezkusím a nedojdu až na konec! Konec. Jenže kde mám ten konec vlastně hledat? V Kapském Městě? Je to jen pouhý bod na mapě. Tam nic neskončí, to vím už teď. Pokud tam dojedu, co bude potom? A chci vlastně nějaký konec vůbec najít? Jak si člověk může klást takové otázky, když je teprve na úplném začátku?

Padla rosa, a tak hned druhý den balím stan mokrý. Kolo zůstalo zamčené u něj. Z barcelonského letiště je to asi dvacet kilometrů do přístavu, kde večer nastoupím na loď do Maroka. S kolem nemůžu na dálnici, a tak jedu po vedlejších silnicích až pod kopec Montjuïc, který jako nezávislý pozorovatel po stáletí dohlíží na lid katalánský. Nerozhodily ho války

španělského lidu vedené na jeho úbočí ani chrámy vybudované na jeho vrcholku starými Římany. Dokonce ani Honza Železný a jeho zlatý hod oštěpem na olympijském stadionu v roce 1992. Montjuïc zůstává klidný i po dobu, kdy na cestě po serpentínách vzhůru k jeho vrcholku v poledním slunci šnečí rychlostí pálím kalorie.

Bolí mě plíce a lije ze mě pot. Už půl kilometru jedu na převod jedna-jedna. Co si počnu v Africe, když nedokážu vyjet ani tenhle kopeček? pomyslím si. Když se otáčím, vidím podobně nabaleného dálkového cyklistu, jak mě pomalu, ale jistě dohání. Tak to ne! Hned první den se předjet nenechám. Stáčím kolo k vyhlídce, kde z něj (jen naoko) ladně seskočím. Když se neznámý cyklocestovatel prožene kolem, kynu mu pravicí, usmívám se a hraju normálně dýchajícího muže, o kterého se zrovna v žádném případě nepokouší infarkt. Jsem na sebe pyšný, tohle se totiž jako předjetí nepočítá. Aspoň v mém podání.

Konečně se doplahočím na vrchol kopce. Prohlížím si olympijský stadion a při sjezdu k přístavu poprvé testuju, jak si vedou brzdy. Osvědčují se. Dolů přijíždím z druhé strany než vloni. Ne že by to byl nějak důležitý údaj, ale zkrátka jsem se tím chtěl pochlubit. Je to z toho důvodu, že vloni jsem do Barcelony došlapal od severu, kdežto letos jsem do centra města přijel od letiště, které se rozkládá jižně od přístavu.

Když jsem do Barcelony přijel v roce 2016, byl jsem v přístavu o den dřív, než mi jela loď do Afriky. Byla sobota a v sobotu se v tomhle městě hledá levný hotel bídne. Vzhlížel jsem tehdy k soše Kryštofa Kolumba, jak ukazuje směrem k Americe. Tedy on ukazuje na východ, takže kdo ví, zda do té Ameriky vůbec dojel. Hned potom mě tenkrát posral racek. To si člověk zapamatuje. Vypravil jsem se pak do města a na českou vlajku, přišpendlenou na zadní brašně, se chytily dvě holky z Česka. Zkoušel jsem na ně své neodolatelné charisma čerstvě pokálené chechtavým ptákem, ale volný plac na noc neměly. Blbej racek...

Procházel jsem tak vyhrátými uličkami a proplétal se mezi navoněnými turisty s nažhavenými ukazováky, připravenými zmáčknout spoušť svých fotoaparátů, jen co spatří památku či nevšední scenerii. To není nic, co bych vyhledával, a tak jsem zapadl do sportovního baru a objednal si točené pivo. Vyšel jsem ven a u kola stál malý snědý mužík s černým knírkem a trochou vlasů. „Ten váš vůdce je pořád naživu?“ ptal se mě, zatímco si zaujatě prohlížel vlajku. „No, pokud je mi známo, tak červené trenýrky na Hradě ještě nikoho nezabily,“ odpověděl jsem poněkud zmateně. „Vy na Kubě věšíte trencle na hrady?“ zeptal se vyjeveně chlapík. (Jak jsem později pochopil, to, že si někdo splete českou vlajku s kubánskou, není vůbec nic neobvyklého.)

Tak jsem poznal Osvalda. Vlajky opravdu spojují. Osvaldo mi u piva líčil svůj životní příběh. Že se

narodil v Brazílii, jak tam nechal před patnácti lety ženu a své tři dcery a jak se vypravil za moře vydělávat peníze. Byl to přesně takový mužík, kterého má každé město na světě. Je to ten typ, který prochází centrem města a zdraví se se všemi majiteli obchůdků, pivnic, lahůdkářství a všech možných podniků, přičemž na něj všichni shlíží spatra. Později toho večera u něj doma jsem pochopil, proč ho všichni znají. Dealuje lehké drogy. S Osvaldem jsme polkli tři piva a on mi nabídl gauč ve svém malém bytě ve čtvrtém patře domu s úzkým schodištěm a výhledem na přístav. Kouřili jsme hašiš a já mu slíbil, že tu násadu od vidlí, kterou s sebou tahám z domova, nikdy nepoužiju na psy, poněvadž je má Osvaldo velice rád a můj vtip o obraně před psovitými šelmami jako odpověď na otázku: „K čemu máš tu tyč?“ zřejmě nepochopil.

Teď pod Kolumbem stojím znovu. Pořád ukazuje špatným směrem, jako by se za ten rok vůbec nic nestalo. Dávám si pozor na racky a přemýšlím, zda Osvaldovi vzkvétá byznys. Tentokrát nemusím trávit noc v přístavu, přepravní loď *Smeralda* do Tangerangu totiž vyplouvá už v sedm večer. Dvacet osm hodin na palubě lodi bude vyčerpávajících. Nakupuju v obchoďáku hodně jídla, protože tam bych se nedoplátil. Na trajektu jsem v záplavě desítek automobilů jediný cyklista. Zhlédnu i několik expedic s dodávkami po-lepenými značkami a mapami. Nemám však náladu

se s nimi bavit. Uvazuju kolo k zábradlí v přepravním prostoru a s brašnou plnou jídla stoupám po schodech do kryté části paluby.

Do toho nejlevnějšího oddílu se vejde asi padesát židlí, tudíž padesát cestujících. Naštěstí loď není plná, takže si zabírám hned tři židle vedle sebe, a když ignoruju marocké seriály a muziku linoucí se z reproduktorů televize, dá se tak celkem slušně vyspat. Obsadil jsem místa hned za jediným bělochem v místnosti. Jmenuje se Alex a na téhle lodi na cestě z italské Savony tráví už dvacet hodin. „Tady máš, vezmi si je. Ty cajdáky z televize nejsou to největší zlo, které tu můžeš slyšet,“ povídá, když mi vnucuje špunty do uší. „Myslím, že to zvládnou, ale díky,“ přijímám Alexův dar. Později večer už tomu rozumím. Mohamed spící v rohu místnosti vydává zvuky, že mám občas strach, aby nevytvořily trhlinu v trupu lodi. A tak usínám v tom muslimském chaosu, který už mi popravdě moc chyběl.

Alex si pořídil patnáct let starou dodávku a poprvé vyrazil do světa. „Mám holku v Agadiru a jedu si pro ni. Projedíme Maroko křížem krážem a vrátíme se zpátky do Itálie. V březnu budu mít v Savoně svatbu. Přijed', Tede, mám velkou rodinu a tátův bratranec je tak trochu mafián. Stíháš to?“ ptá se mě.

„Tak trochu mafián?“ vyzvídám ve frontě na marocké razítko v salonku na přídi lodi. Což je asi jediná smysluplná aktivita za celou dobu plavby, když nepočítám sledování telenovel.

„Jo, strejda Francesco dokáže řešit problémy.“

„Jaké problémy?“

„Úplně všechny,“ usmívá se potetovaný fotograf Alex. To se vždycky hodí, mít takového strejdu.

Vyplňuju formulář o vstupu do země, kde na mě čeká kolonka *occupation*, která mi dává nejvíc zabrat. Co já vlastně jsem? Já vlastně nejsem vůbec nic! Pamatuju si, že vloni jsem do kolonky štramácky vyplnil: student. Čímž jsem už tehdy lhal, protože jsem měl bakaláře na ČVUT na Fakultě biomedicínského inženýrství v oboru Plánování a řízení krizových situací dokončeného a do navazujícího magisterského studia jsem se nezapsal. Co mám tedy zadat letos?

Byl jsem toho už hodně: výrobce svíček ve svíčkárně, skladník uhlí, montér plastových oken, bourač i stavitel zdí, kuchař, pokrývač, milenec, programátor, student, doučovatel, tahač kabelů, fotbalista, zahradník, elektrikář, konstruktér, fotograf, řečník,

vynálezce, montér satelitů a ladič internetů, dobrovolný hasič, administrativní pracovník, prodavač, uklízeč, nejlepší sběrač kaštanů v Prachaticích v roce 2002, házeč kufrů na letišti, druhý nejlepší sběrač bukvic v Prachaticích v roce 2002 (ten mizera Tomáš měl o kilo víc než já!), štukatér, myč oken, přidavač, řidič a štípač dříví. A tak zapisuju to, čemu jsem se věnoval jako jednomu z posledních, než jsem vyrazil: houbař. Nepříjemně vyhlížející celník si mě po předání formuláře měří pohledem orámovaným hustým obočím a mě najednou napadá, zda jsem nezašel moc daleko a jestli vůbec v Maroku nějaké houby rostou. Pot na zádech se pomalu mění v potůček a já se začínám modlit ke Smotlachovi, aby v Maroku znali hříby. Neměl jsem tam raději napsat mykolog?

Celníka však víc zajímá informace o mém dopravním prostředku než o zaměstnání, a tak mi na zadní stranu pasu konečně vlepí razítko. V téhle chvíli vzniká můj tradiční seriál vymyšlených nevšedních povolání na každých afrických hranicích a světě div se, vždycky mi to projde.

„Dobře dojedl, Tede! A nezapomeň, až budeš mít nějaký problém, přijedl do Savony,“ mává na mě Alex, když zalézá do starého transita.

„Budu na to pamatovat, vždycky se najde problém, který je potřeba řešit. Pozdravuj Rašídu a šťastnou cestu!“ loučím se s ním po dvaceti osmi hodinách kolébání se na *Smeraldě*.

Odemykám kolo ověčené brašnami a přivázané k potrubí u trupu lodi a nasedám na něj. Je to tady. Podruhé vjíždím na africký kontinent a podruhé na kole. Usmívám se a kynu celníkům, kteří chtějí vidět razítko v pase. Je to jiné než před rokem. Je tma. Vloni jsem měl do soumraku, na hledání místa na spaní, ještě asi tři hodiny. Teď je však půlnoc a mně nezbyvá nic jiného než se z přístavu vymotat naslepo. U hlavní silnice na výpadovce z přístavu se pohybuje spousta nekalých živlů, kteří se jen tak poflákují a občas od vozidel vyjíždějících z trajektu žebrají o něco k snědku. Necítím se mezi nimi moc příjemně a má dušička je malinká. Nepomáhá tomu ani fakt, že se sakra bojím tmy. Zapínám tedy světlomet naplno a jedu do kopce nad přístav, co mi síly dovolí.

Po dvou nepříjemných kilometrech stoupání zastavuju u benzinky a domlouvám se s místním hlídačem, že si na travnatém plácku u parkoviště postavím stan. Ujišťuje mě, že jsem v bezpečí a nemusím se ničeho bát, že parkoviště bude celou noc pod jeho

bedlivým okem. Pokud neusne, tak mu to celkem i věřím. Jeho druhé oko je skleněné.

Stavím stan, brašny z kola ukládám do něj a sedám si s večerí na obrubník. Sním tři mandarinky a zahlédnu jednoho ze živlů, který riskne přechod přes hlídané parkoviště až ke mně a vystrašeně se ptá na jídlo. Vypadá zbědovaně, ale v očích žádné zlo nezahlédnu. Pod kolem mi ještě leží dvě buchty od maminky. Dávám mu k tomu konzervu tuňáka a půlku nedopitého pomerančového džusu z Barcelony. Zajímal by mě jeho příběh, protože podle černého zbarvení kůže nevypadá na rodilého Maročana, jenže už se ho nikdy nedozvím. V tu chvíli se totiž probudí jednooký noční hlídač a s holí v ruce se za ním rozběhne. Žebrák před hlídačem prchá zrychlenou chůzí, což mě uklidní natolik, že ve stanu usínám se svou násadou od krumpáče připravenou v pravici.

Násada od krumpáče je nezbytná součást celé výbavy. Když jsem o rok dřív vyrazil do Afriky z Prachatic, vezl jsem si s sebou ze své chalupy v Třešňovém Újezdci násadu od vidlí. A protože celá expedice skončila nezdarem, rozhodl jsem se, že tentokrát s sebou potřebuju trochu větší kalibr. Našel jsem si tedy pilu dvoumužnou a za horkého srpnového večera a líbezného zvuku prozpěvujících kosů poposedávajících na vzrostlém ořechu jsem spolu se svým tátou v Třešňáku zařízl násadu od krumpáče. Jedná

se však pouze o kilo a půl těžkou psychologickou pomůcku. Nepředpokládám, že bych ji kdy použil jako zbraň, ani proti psům, natož pak na lidské pokolení. Jedná se jednoduše o kousek domova, na který když se podívám, hned si vybavím dětství na jihočeské vesnici, vůni kouře při opékání buřtů nad ohněm, bolest odřených kolen při učení se jízdě na kole (později babettě) a popálenin po pádu do metr vysokých kopřiv a krmení králíků u souseda Huňáčka bydlícího přes potok.

První africké ráno přijde až moc rychle. Celý roze-spalý, ale s jiskrou v oku balím stan a strojím kolo na dalekou cestu. Odrážím se od obrubníku a benzinka s parkovištěm se za mnou vzdalují. Po pravé straně shlížím k břehu Atlantiku, u kterého stále majestátně kotví železná kráska *Smeralda* a nedočkavě vyhlíží hodinu, kdy se znovu odpíchne od břehu a rozrazí vlny Středozevního moře.

Moje cesta vede do kopců na severu Maroka a já se znovu učím jezdit s plnou náloží. V báglech mám ke čtyřiceti kilům. Já vím, je to hodně, ale nejsem z těch, co si potrpí na co nejnížší hmotnost zavazadel, jak je dnes moderní. Vezu jednoduše to, co si myslím, že potřebuju. Vypadá to, že bude pršet. Sedmáct stupňů Celsia není žádná teplá Afrika, a tak šlapu v mikině a snažím se krev rozproudit svižnou

jízdou do prvního většího města, Tangeru. Rozkládá se okolo přístavu a má zhruba sedm set tisíc obyvatel. U prvního bankomatu vybírám šest set dirhamů (asi tisíc čtyři sta korun) a kupuju pouze vodu, protože jídlo si vezu ještě z Barcelony. Projíždím městem, z loňska si pamatuju zkratku na jižní výpadovku.

Hledám vedlejší uličky a snažím se z města plného lidí rychle vypadnout. Už teď působím jako nějaká atrakce a davy, které na ulicích potkávám, se za mnou ohlížejí a nechápavě pozorují, jak se na železném oři vzdaluju z jejich dohledu a pokračuju do uliček plných malých i velkých obchůdků, od řezníka přes prodavače ledniček, počítačů, melounů, rýže, banánů, pomerančů, mobilů a lopat, dětských hraček a cigaret, oříšků, turbanů, zimních kabátů a nádobí. Arabský svět je tady! Konečně jsem se dočkal, ten muslimský mumraj mi chyběl. Usmívám se na lidi okolo a zdravím pozdravem, který mi vydrží ještě pár měsíců. „Salám alejkum“ je bořič bariér. Pozdravení arabštinou je vždy přátelštější formou oslovení nežli okamžité vyhrknutí často nepřiliš dobře poskládané věty ve francouzštině.

„Salám alejkum!“

Chci být sám.

Ačkoliv jsem šťastný, když se znovu cítím součástí arabského zmatku, prioritou prvních dnů cesty je: být co nejdál od civilizace, uspořádat si myšlenky,

vyrovnat se vnitřně s tím, že teď už jsem na všechno sám. A připravit se důkladně na cestu. Protože doma na to přece nebyl čas. Člověka pohltí energie města, kde plyne čas rychleji a stále dokola se točí ve víru stereotypních preludů, ze kterých se, když si nedáte pozor, těžko dostává ven, a jedinou složkou odměny se stává numerická informace, zapisovaná do kolonky aktuálního zůstatku na bankovním účtu.

Ten večer jsem opravdu sám. Ve větrném dni se mi podaří ujet osmdesát kilometrů za Tanger. Jakmile se přiblíží soumrak, sjedu z hlavní asfaltky na vedlejší cestičku mezi stromy vyšlapanou turem domácím a po pár stech metrech se přede mnou objeví ideální mýtinka na nocleh. Slézám z kola a deset minut jen sedím, dívám se po okolí a třím si myšlenky z právě prožitého dne v sedle. Vnímám mýtinu všemi smysly. Z nedalekého borovicového lesíka doléhají tísnivé a skřípavé zvuky stromů, které ohýbá vítr přicházející ze západu, od Atlantiku. Nad stromy už se tvoří červánky a sem tam je slyšet rolníčka připevněná u krku kravky či kozy v dáli.

Sedím stále na pařezu, nohy natažené, a dávám tak vzniknout novému osobnímu rituálu po prošlapaném dni. Z mešity ve vesnici v údolí se line hlas svolávající muslimy k modlitbě, já si zatím u stanu na skromném ohničku ohřívám fazole k večeři a zahřívám své končetiny, protože marocké zimní večery jsou studené. Je mi dobře.

Mou slabinou a malinkým neduhem je fakt, že se bojím tmy. A světe div se, ta tma jednou denně pokaždé přijde, ať člověk chce, nebo ne! Ničemu nepřispívá ani fakt, že mám tři dioptrie na levém oku a dvě na oku pravém, navíc se zhoršujícím se astigmatismem. Takže v momentě, kdy si sundám brýle a uprostřed černočerné noci si odskočím ze stanu vykonat potřebu k nejbližšímu keři, vídám za svitu měsíce obrysy těch nejpodlejších a nejstrašnějších nestvůr, které má strachem opředaná fantazie dovede vynalézt. Veškeré šustění listů v korunách stromů či praskání dřeva dohořívajícího ohně mi evokuje představu nájemného vraha, kterého na mě poslal ten bezzubý pasáček koz, co jsem ho večer potkal při shánění suchého dřeva na podpal. Nejspíš se bude jednat o malou holčičku z béčkového hororového filmu s panenkou v ruce a schopností přemísťovat se světelnou rychlostí za úderu blesku. Při téhle představě a zvuku velice se podobajícímu ostření nože o kámen zastavím proud moči, natáhnu trenýrky a ladnou piruetou se nenápadně a velice rychle blížím ke stanu, do kterého skáču šipku.

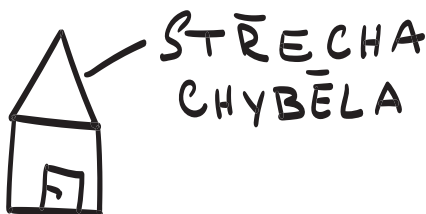
Aby toho nebylo málo, po třetí ráno mě budí hýkání osla, stojícího metr od stanu. To je přesně ten zvuk, který by si měl každý nastavit jako budík. V útrobách svého skrovného stanového příbytku se беру veškerou odvahu a lichokopytníka zaženu cito-slovcem kšššc kšššc.

Stmívá se brzy. Neraď jezdím za tmy a vlastně za tmy neraď dělám cokoliv, pokud daná činnost nekončí v posteli. V Maroku padá v zimě tma už kolem páté odpoledne a v tu chvíli musím být připraven ke spánku. Je pět minut po páté, a já se ještě kodrcám se stokilometrovým přídělem v nohách do kopců. Už deset kilometrů nemůžu najít bezpečný plácek na spaní, protože podél silnice stojí mnoho obydlených domků. Na asfaltku před sebou skoro nevidím a na jednu mi dojde, že vlastně nemusím hledat místo na stan. Vždyť jsi v Maroku! Lidé jsou tu hodní a nechají tě přespát u sebe doma v posteli a nabídnou ti půlku večeře a dceru Esmeraldu s pořádným věnem, projede mi hlavou. Usmívám se při tom pomyšlení a s vidinou teplé večeře zastavuju u krajnice a oslovuju malého brýlatého mužíka: „Salám alejkum, comment ça va?“ perlím svou arabštinou v kombinaci s brilantní francouzštinou nabranou deseti-týdenním kurzem na pražském Francouzském institutu. „Alejkum salám,“ odpovídá mužík a s pusou dokořán zaujatě poslouchá mou francouzsko-česko-arabsko-anglickou žádost o přespání v jeho rozestavěném domě, před kterým právě stojíme.

Za deset minut sedím na darované matraci ve druhém patře torza činžáku a na svém benzinovém vařiči ohřívám konzervu guláše. Mužík žádost o nocleh pochopil, až když jsem rukama vytvořil znak

obráceného písmene V na znamení střechy nad hlavou a se zavřenýma očima jsem zachrápal. Pche, potom že jazyk je bariéra. Troufalost říct si podobným stylem o jeho dceru jsem však neměl.

Obyčejně si rád přispím. Vstávám až s prvními slunečními paprsky okolo sedmé hodiny ranní. Po snídani, kterou rychle spořádám pro její nechutnost (na ovesné kaše si asi nikdy nezvyknu), rozcvičím své rozespálé tělo a opouštím rychle squat, než se do něj nahnou zedníci a dají se do dalšího budování. Od rána prší a déšť neúnavně bubnuje do mé helmy, jako kdyby chtěl Buddy Rich poslat z nebe zprávu, že mu to na bicí stále šlape. Hektolitry vody dopadají kolem a tvoří na silnici kaluže, se kterými hraju na kličkovanou. K dešti se přidává silný protivítr. Jsem promočený na kost a dává se do mě zima.

Po mokrém frňáku mi každou sekundu klouzají brýle až ke špičce, a musím si je tak stále posouvat zpět na obvyklé místo. Skla už jsou mokrá, že není vidět na cestu, a mně nezbyvá nic jiného než zastavit u nejbližší střechy. Nemá cenu si brýle čistit

zpoceným tričkem zpod promočené nepromokavé bundy, kapky se po sklech leda tak rozmažou a je přes ně vidět ještě hůř. Stojím pod malou stříškou rozlehlého domu a dívám se na silnici, jak se o asfalt jedna po druhé rozbíjejí kapky, jako kdyby to v nebi už bylo tak nesnesitelné, že chtějí spáchat brutální sebemrškačský čin v podobě kamikaze, znamenající dobrovolné rozdělení vlastních molekul na kousky, aby se posléze znovu spojily v hlubokých kalužích. „Já vám rozumím. Kdo by chtěl být v nebi? Vždyť všechno se děje teď a tady!“ A najednou se mi zdá, že rozumím všem kapkám tříštícím se o asfalt a taky všem životním koloběhům a zákonitostem na téhle planetě. Jsem osvícen. Usmívám se nad malicherným stavem mysli, který měl v mé hlavě ještě před malou chvílí nadvládu v podobě zatrpklosti z nepříznivého počasí.

To už tak někdy bývá, že různé druhy nálad přitahují, nebo naopak odpuzují nové příležitosti. Mně se tak podaří přitáhnout šéfa továrny na zpracování soli, o kterou si opřu kolo. Netrvá dlouho a už sedím na plastové židli uvnitř budovy, převlečen do suchého, a s pracovníky továrny hoduju na pozdním obědě. Z hlubokého pekáče jíme smažené sardinky potopené v másle, do kterého namáčíme kulaté placky chleba. Po obědě dojdou k názoru, že dnes už pršet nepřestane a že bude lepší, když si dám odpoledne volno a přespím v továrně do dalšího dne. Přece ovšem nebudu využívat marockého pohostinství

zdarma. Peníze navíc sice nemám, ale ještě mám dvě ruce.

A tak se ze mě na jedno odpoledne stane dělník v továrně na zpracování soli za stravu a nocleh. Vyfasuju lopatu a plním dvacetikilové pytle miliardami zrněk halitu, které se valí ze složitého mechanismu na podlahu továrny. S tuzemskými kolegy pak pytle bereme do teplých a skládáme je na korbu tuk-tuku, motorové tříkolky známé především na asijském kontinentu. Při pohledu na tuk-tuk se mi ihned vybaví kamarád Tomáš Vejmol, jak je asi zrovna teď ztracen uprostřed Asie a neví si rady s třítisícidvacátoušestou poruchou na svém zpropadeném Žihadle.

Po dvou hodinách si mě vezme místní šéf stranou a ukazuje na moje bicepsy. Hasan umí celkem dobře anglicky.

„Tede, ty nejsi moc silný,“ konstatuje.

„To nejsem, Hasane,“ potvrzuju.

„Ty nebudeš ani moc chytrý, když jedeš přes Afriku na kole,“ proneše Hasan řečnický a přejede mě pohledem od hlavy až k zaprášeným teniskám. „Ale mojí dceři se líbíš a já potřebuju pomoci s živobytím. Syna nemám, ale tebe bych za svého přijal,“ řekne soucitně, snad aby mě dojal.

Společně vejdemo do místnosti, kde kolem jednoho stolu stojí sedm dívek nabírajících sůl do malých pytlíčků. Hasan vezme za ruku drobnou dívku a postaví ji naproti mně tak, že by se mezi nás vešla

asi jedna slánka. „Představuju ti Fátimu, svou jedinou dceru,“ řekne hrdě.

Fátima je krásná. Může jí být asi sedmnáct roků. Své černé vlasy jako uhel neschovává pod hidžábem, má je rozpuštěné a sahají jí až pod ramena. Její ruce jsou útlé a dlaně poněkud hrubé od manuální práce, a ačkoliv se svým vystupováním může zdát navenek křehká, v očích má plamen.

Ležím na gauči ve druhém patře nad skladem, kde je místnost pro pár dělníků, kteří tady přespávají, aby to ráno neměli do práce daleko, a přemýšlím nad posledními Hasanovými slovy: „Nech si to projít hlavou, Tede. Přece nemusíš jet na kole až do Kapského Města, abys našel štěstí. Zůstaň tady s námi a zle se ti nepovede. Důkladně to promysli!“

Hasan je moudrý. Je zvláštní, jak moc nad touhle variantou uvažuju. To by bylo něco, poslat domů po čtyřech dnech v Africe zprávu, že se budu ženit a dědit továrnu na sůl. Není tohle vlastně to, co celý život chci, a teď mě sem Prozřetelnost konečně dovedla? Měl bych krásnou ženu... ach, ty její černé oči... a perfektního tchána a skvělý byznys a tři tuk-tuky a ovce na zahradě a pár koní ve stáji a na Vánoce bychom mohli jezdit k nám domů a zajít se podívat na hokej do Budějovic, s našima budou určitě skvěle vycházet a a a...

Ráno vstávám před východem slunce, když ještě všichni spí, a vykrádám se z domu do studeného podzimního jitra. Nejspíš proto, že bych se rozloučit

nedokázal, a kdyby mě Hasan ráno potkal, už bych tady zůstal do smrti.

Přestalo pršet. Naskakuju na kolo a studený vzduch se mi rozráží o tváře. A to je moment, který mě utvrdí v tom, že dělám dobře. Já přece patřím sem! Na cestu plnou výmolů, louží a nerovností. Nevím, kdy a kde skončí, ale tady ještě ne. Ve Fátimíných očích se ztratí nejeden další muž, já musím dál, musím na jih, tam, kde biliony zrněk žlutého písku tvoří hory a kaňony přesýpající se z místa na místo už po celá tisíciletí.

Na sklonku dne vjíždím do hlavního města Maroka, do Rabatu. Jde o metropoli, kterou jsem hodně dlouho nenáviděl a už ji nikdy nechtěl navštívit. A vida! Jsem tady znovu. Jedna kapitola tady končí, přijet sem znovu a usmířit se s tímhle královským městem je tvrdá, ale nezbytná zkouška.

*Nezlob se na růži, že má trny;
raduj se, že tak trnitý keř má růže.*
Arabské přísloví

KONEC UŽ V RABATU ANEB JAK TO TENKRÁT BYLO

Vrtkavé jsou kroky Prozřetelnosti. Říkal jsem si, že do stejné řeky už znovu nevкроčím a Rabatu se po neslavné zkušenosti z toho říjnového víkendu úspěšného roku 2016 vyhnu. A teď jsem tady zase. A dokonce spím na té stejné tvrdé matraci na palandě v rohu pánského pokoje stejného hostelu jménem Auberge de jeunesse.

Aby to všechno dávalo smysl, musím se vrátit o rok zpět do chvíle, kdy se mi podařilo dokončit studijní léta a s nově nabytým pocitem svobody jsem byl doslova pohlcen plánem přejet Afriku na kole. Bylo to pátého září, deštivý den, kdy jsem políbil matičku na tvář, vhodil odpustek do našeho gotického kostela, dvakrát objel kašnu pro štěstí a vydal se na svém těžkém ocelovém oři do kopců, až jsem projel okolo značky oznamující konec města Prachatice. Horko těžko jsem vyšlapal na Libín a vydal se doprava, protože jak známo, do Afriky se z Libína vždycky jezdívalo vpravo. A tehdy to celé začalo. Snad stokrát, když mě silný déšť bičoval do obličeje, jsem se v duchu přemlouval, ať svůj odjezd odložím, vždyť

v tomhle počasí se přece nedá jet do Afriky! Ale to už jsem byl ve Volarech a od rodného města jsem se vzdaloval víc a víc. Za volarskou benzinkou mě v kopci potkal jeden z bratrů Klišíků, byl to Franta, ten, který přišel na pile o ruku. Pozdravil mě s takovou samozřejmostí a projeveným nezájmem, jako by denně potkával deset podobně naložených cyklistů směřujících přes půl Evropy na černý kontinent. Nevím proč, ale tenhle moment byl přesně tím znamením, které mi potvrdilo, že jednám správně a že to, co dělám nebo se chystám udělat, je všem ve skutečnosti úplně jedno, a že když se to povede, tak se svět nebude otáčet jinak a kostel u nás doma bude taky pořád stát, a to vlastně i za předpokladu, že se mi to nepovede. A tak není vůbec třeba se zabývat něčím, co stejně nemůžu ovlivnit. Ta moudrost okamžiku se na mě nalepila jako na osvíceného mnicha po tisíci dnech strávených meditací v thajském buddhistickém chrámu. Najednou jsem měl pocit, že bych mohl srát zlaté kuličky podobné vejcím nedozírné ceny, ze kterých by cikánky na plastových židlích mohly věštit budoucnost, a ještě hodně podobných věcí mě v tu chvíli napadlo, zůstanou už ale zapomenuté a nadobro ztracené ve smrkovém lese, u něhož jsem toho večera usnul.

Druhého dne mě cesta zkoušela znovu a já zase přemítal, jestli výpravu do Afriky myslím opravdu vážně. Na německé silnici kousek za hranicemi jsem

sjížděl pětakilometrový kopec a vítr začal rozvazovat darovanou modrou buddhistickou stužku, chytře přivázanou na řídítkách mého kolotoče. Ve čtyřicetikilometrové rychlosti jsem se ji na frekventované vozovce snažil uchytit uzlem a zabránit jí tak ulétnout. Má pozornost v tu chvíli polevila a já si najednou uvědomil, že sjíždím z asfaltu a čeká mě srážka s nedalekým patníkem. Situaci jsem se snažil zachránit a jízdu nasměroval zpátky na vozovku, jenže zadní kolo mi podjelo a já sklouzl napříč silnicí do protějšího pangejtu plného kopřiv a trní. S obličejem hledícím k nebi jsem si vůbec nebyl jistý, co se přihodilo. Když se v zorném poli objevila vystrašená Němka, které jsem při svém úhybném manévru vjel do cesty a se začátečnickým štěstím tak tak neskončil pod koly její staré fordky, začal jsem se pomalu zvedat a hledat defekty či důvody, které mi budou bránit v pokračování. Po karambolu však na kole ani na těle nebyla známka jakéhokoliv zranění, takže jsem starostlivé Němce svým flegmaticky pohodářským zjevem a plynouou němčinou „Kein Problem“ vysvětlil, že se nemusí strachovat. Mně jménem neznámá žena z krabičky roztřeseně vytáhla zbytek cigaret. Prázdnou krabičku zmačkala a odhodila do kopřiv, dvě camelky zapálila, jednu z nich mi podala a tři nezapálené rovněž. Jak bizarní situace se tady právě odehrávala! Kolo opřené o fordku, ve které jsem si na zadním sedadle všiml dvou spících dětí v sedačkách, vedle auta stále vyklepaná žena šlukující kouř